

taller de creació

VIVÈNCIES DE POBLE

Dolors Miquel Abella (Lleida, 1960). Poeta i narradora, viu a Torredembarra i va passar una temporada a Juià. Entre altres, ha publicat els llibres de poemes *El vent i la casa tancada* (Columna, 1990), *Llibre dels homes* (Edicions 62/Empúries, 1998), *Haikus del camioner* (Edicions 62 / Empúries, 1998), *Gitana roc* (Llibres del Segle, 2000), *Mos de gat* (Edicions 62 / Empúries, 2002) i *Missa pagesa* (Edicions 62, 2006). En narrativa, ha publicat un número i mig de la revista *La Verge Peluda* (2002). També, entre altres premis, ha obtingut el Rosa Leveroni (1989), Ciutat de Barcelona de poesia (2005) i Premi de Poesia Sant Cugat a la memòria de Gabriel Ferrater (2006).

Ritual de Juià

Ahir, en un indret proper a Can Nadal, vora una fontalada entre alzines, arbustos i lianes, molt a prop d'un toll d'aigua enclotada, se la va veure brillar. Alguns la varen confondre, tan esmolada i còncava, tan freda i acerada, amb una incipient lluna creixent. Els pocs que anaven pel carrer de la Mosca, que baixa vertical i lliscós, tot ell de pedra picada, fins a travessar el torrent de Vallcorb per sobre d'una petita passera, deien que havien sentit més amunt de l'església escapçada de Sant Pere un batec de color roig que tremolava com un ocell espantat en una branca i que després va volar cap amunt: no gaire, com fan les miloques de nit quan abandonen el seu arbre vell per caçar una ànima menuda.

Jo, en canvi, no vaig notar res.

Però aquest matí, quan he sortit i m'he enfilat cap a la zona que hi ha més amunt de Can Suardell, a prop de la serra del Llop, he vist aquella esgarrifança que deixa la mort en la vida, en els seus primers moments. L'he vist en el borrisol de les fulles seques i fosques de les alzines i en les esquerdes dels troncs. I en endinsar-m'hi, he sentit l'oració de la molsa i del rierol, una tènue oració que anava omplint l'impo-

MONTSERRAT VIDAL

> **Il·lustracions. Taller de Creativitat Plàstica.** Nuri Puig, Albert Tarrés, Montserrat Vidal i Marta Descamps. Professor: Quim Corominas. Escola Municipal d'Art de Girona. Centre Cultural La Mercè. Girona

nent massís de les Gavarres, el prehistòric gegantí d'ondulacions emboscades. L'he seguida com si fos l'acòlit d'una vella religió, fins que m'he trobat dins d'un immens esbarzerar empresonada i la vida m'ha recordat tot el seu sentit. La pregària havia esdevingut immensa i, quan n'he sortit, ja el bosc donava violetes boscanes, agabellades al peu de les soques, allí on l'ombra de la mort –diuen– camina.

He decidit tornar al poble.

Mentre la sendera em baixava de retorn, la tramuntana amagada en els pics del nord deixava com a senyerols esqueixos blancs gairebé immòbils, sobre les alçàries d'un blau nítid. Tot fent l'últim tram m'he aturat just abans de sortir del bosc i allí, dempeus a terra, atalaiant un horitzó bellíssim en el seu excés de blaus i verds, he sabut. He sabut, com si la carn dels meus peus pogués traspasar l'escorça i veure-hi roques esquerdades per gels conglomerats, patint en parts successius; roques monstruosament movent-se i replegant-se: intestins llarguíssims d'una bèstia; roques submergides sota oceans de clima càlid i humit. I els meus peus se m'han tornat arrels trilobítiques amb una inquietud prehistòrica.

Ha estat un breu moment petri.

Ara sóc al bar Sorpresa. És l'únic bar que hi ha en aquest poble. Avui celebrem el ritual de la festa de després de la mort. M'han fet una creu al front amb sang calenta, abans d'entrar, i ara duc una bata blanca i uns guants de plàstic transparent. Som tot dones. Avui honrem la varietat del porc senglar que fa anys algú que vivia potser a les coves prehistòriques del massís i hi aixecava dolmens o menhirs ens va domesticar. Sobre taules llargues hi ha gibrells, cassoles, aparells de triturar i d'embotir, ganivets, i sobretot peces enormes de carn i poals amb la sang. A mi em toca remenar un gibrell ple de carn triturada, cansalada, ceba bullida, sal i pebre i sang. Pasto la massa amb excitació mentre una dona arriba amb els budells del mort ja nets, que són d'un color blanquinós estrany, que fan com una tela i semblen no res de tan menuts que queden un cop rentats.

Ara omplirem els budells de la bèstia.

Hi ha dones de tots els veïnats, i homes, i criatures. També han anat arribant els nens i els homes i s'ha format un xivarri considerable tot just començaven a omplir-se els intestins de l'animal amb la seva

MARTA DESCAMPS

pròpia carn morta, en una espècie d'antropofàgia íntima, en què el mort es devora ell mateix i es digereix ell mateix, per tal de ser menjat i digerit pels altres. Amb llestesa les dones més grans tallen trossos de budell i els lliguen amb cordills d'esparg. Després les dipositen en plàteres o penjen els cordills als pals.

Sota el cel que ja es recull.

Ha començat ja a bufar la tramuntana que ve per la vall a la festa de la matança. Ve amb la túnica blava i freda, atreta per l'escalfor de la sang. Ve lentament, com desinteressada, i nosaltres l'esperem amb els signes de la sang al front i les nostres túniques. L'hem rebut amb les portes obertes, tan inofensiva, i ella les ha traspassat i un cop a dins ha tret la seva cara més ferotge, s'ha enervat i semblava que volgués esclafar el nostre món petit. Les flames de les graelles li han retut homenatge estiregassant-se i creixent. Ha sortit satisfeta. L'hem vist entretenir-se al mas de Can Nadal.

Ha envaït tota la contrada.

Comença a venir la nit a Juià. Tots ens tornem transparents i, mentre xerrica la carn al foc, podríem travessar-nos i desaparèixer-nos. Seria un instant. Talment un cometa. O un pensament.

Però un instint antic ens guarda i ens fa por.